

mo te Iriiri Kaumatua." "Hei konei te Piriri pupuri ai i te ringaringa matau o te tangata ka iriiria, ka whakatu ai i a ia ki te taha o te Takotoranga Wai, me ui hoki e ia te Irigoa, ki nga Matuaatua, *ka tuku ai i a ia ki roto ki te wai*, ka riringi ai ranei i a ia ki te wai." He penei ano te tikanga mo te iriiri tamariki me tuku (ara me rumaki) ki te wai me riringi ranei. Kua oti te tuhituhi ki te "Rawiri". Ka mohio pea nga Momona inaianei e hara i a ratou anake te rumaki. Otira ko enei hahi kua whakaaturia ake nei e au, kaore e ki penei me te Momona, ma te rumaki rawa ka ora ai te tangata. E hara i te mea ma te rumaki ma te riringi ranei e tika ai te iriiri, engari ma "te mahi wairua i roto." Ehara i te mea he rumaki anake te tikanga o te iriiri i roto o te Paipera, he riringi ano tetahi tikanga. Taihoa ra au korero ai mo te iriiri, taku korero hoki inaianei mo te Pukapuka a Moromona, otira i te iriiringa o te Whanau a Iharaia i te Meana Whero, kahore ratou i rumakina, engari i *tuhuhia* e te rehatu, ko nga Ihipiana anake i rumakina. Tirohia i Koriniti 10, i 2.

Mo te Pukapuka a Moromona te tino take o taku korero. E ki ana nga Momona kei te whakahuatia ano ta ratou paipera i roto i ta ratou Paipera. E hoa ma, kaore ano kia kitea e au. I ki a Wiremu Heremia me te nuinga o nga Momona kei Ehakiera 37, 18 19 te poropititanga mo ta ratou pukapuka, ara mo te korero o te whakakotahitanga o te "rakau a Hura," me te "rakau a Eparaima." Ka kino te haere a nga Momona ki te whakaparori ko i nga Karaipiture. He tika tonu te whakakotahitanga i aua rakau, engari kaore he kupu whakamarama a te Paipera hei whakaatu ko te Paipera Tapu te "rakau a Hura," a ko te Pukapuka a Moromona te "rakau a Eparaima." I runga i tena whakamaoritanga i nga Karaipiture ka ahei hoki ahau ki te ki ko te Paipera Tapu "te rakau a Hura," ko "Te Pipiwharuroa" "te rakau a Eparaima." Na te takiruatanga pea i parau ai te Momona. Kaati i te mea-tanga i a Arama raua ko Iwi "hei kikokiko kotahi," me ki nga Momona ko te Paipera a Arama, a ko te Pukapuka a Moromona a Iwi, te wahine nana i hara ai te ao katoa. E mara-tiahoaho ana te whakamaoritanga o enei rakau: na te Paipera tonu i whakamarama. Tirohia nga rarangi o raro iho Ehakiera 37, 21 22, ara mo te huihuinga mai a Ihowa i tona iwi i nga Hurai e tohatoha haere nei i te ao. E mohio ana tatou e rua nga wehenga o te Kingitanga o nga Hurai, ko te Kingitanga o Hura, me te Kingitanga o Iharaia.

Kua panuitia e Te Kerehi i te Kupu Whakamarama 'nga korero mo te Pukapuka a Mo-

romona, ara ko taua pukapuka he korero-tara na te pakeha. Mehemea ana na te heenga o te Hahi i homai ai e te anahera te pukapuka ki a Hohepa Mete he aha te take i hunaina ai i te tuatahi, te homai tonu ai kia wawe te Hahi te kite i tona he? I tino rite rawa ki te korero-tara te korero o te kitenga i te pukapuka a Moromona -- kaore i pera te homaitanga i te tino Paipera. I te homaitanga a te Atua i nga Ture kaore i hunaina, engari i hiahia te Atua ki te korero mai ki te Whanau a Iharaia. No to ratou wehinga i homai ai ki a Mohi. Ko te pukapuka a Hohepa Mete i rereke te homaitanga, i hunaina, he whakama pea no te anahera ki te homai i te ra e whiti ana.

R. T. Mokena Kohere.

NGA TAITAMAHINE.

Ki toku whakaaro ko te Maori tonu kei te patu i a ia. Ko te Maori tonu kei te tapuhi i te mate mona. Ehara i te mea e kuare ana te Maori ki tona whakaheke i enei ra, e tino mara ana. He torutoru nga tamariki e whanau ana hei tiriwa mo nga tupapaku tokomaha noa atu. He maha nga take e whakamaramatia nei kei te patu i te Maori; otira kotahi ano taku e korero ake ai au, ko te puremu, ko te kore e pumau o te moe i tana tane i tana wahine ranei. Taku tino kupu tonu kia kaha ki te peehi i tenei mahi a a koutou tamariki. Kei a koutou ano kei nga matua tetahi he — kei te paru o te kupu, kei te kore o tenei mea o te whakama e whakaturipuria hei taonga ma a koutou tamahine. Me pehea e matau ai a koutou tamariki ki te pai mehemea ka rongu tonu i a koutou i nga matua e korero kino ana, a tac rawa ki nga wahi ngaro o te tangata whawha ai te kupu. Timataia atu i a koutou te mahi, i o koutou ngutu te pupuri kei puta he kupu kino e mumura rawa ai nga paparinga o tau tamaifi kaingakau i te whakama. Kia ma atu tou tinana i te korero kino, i te kanga, i te whakapae, i te korero amuamu noa, ka ahei ai koe te whakaako i au tamariki, ka wehi tau tamahine ki te korero i nga kupu weriweri i tou aroaro. Ngatiporou mau au e ahwina; ma koutou e ki mai ki au, ka timataia e koutou, e ia rangatira e ia rangatira, e ia papa, e ia koka, i tenei ra ano te tupato i te arero kei tapepe ki te korero kino. Ma koutou e timata i roto i o koutou whare kia kaua te korero weriweri e waiho hei kinaki mo nga nohanga korero, kia pehia i roto i nga hui nunui, i roto i o koutou teihana hipi. Kia kaha mai koutou, ka kaha ai hoki au i te wahi e tukua ake nei e koutou a koutou tamariki. *Na Te Tatana, Te Aute.*